

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē
॥ pañcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

indrajīdbāṇaiḥ śrīrāmalakṣmaṇayōrvisamjñatā vānarāṇāṃ
śōkaśca

sa tasya gatimanvicchan
rājaputraḥ pratāpavān |
didēśātibalō rāmō
daśa vānarayūthapān || 6.45.1 ||

dvau suṣēṇasya dāyādau
nīlaṃ ca plavagādhipam |
aṅgadaṃ vāliputraṃ ca
śarabhaṃ ca tarasvinam || 6.45.2 ||

dvividaṃ ca hanūmantaṃ
sānuprasthaṃ mahābalam |
ṛṣabhaṃ carṣabhaskandha -
mādidēśa parantapaḥ || 6.45.3 ||

tē samprahrṣṭā harayō
bhīmānudyamya pādapān |

ākāśaṃ viviśuḥ sarvē
mārgamāṇā diśō daśa || 6.45.4 ||

tēṣāṃ vēgavatāṃ vēga -
miṣubhirvēgavattaraiḥ |
astravit paramāstrastu
vārayāmāsa rāvaṇiḥ || 6.45.5 ||

taṃ bhīmavēgā harayō
nārācaiḥ kṣatavikṣatāḥ |
andhakārē na dadṛśu -
rmēghaiḥ sūryamivāvṛtam || 6.45.6 ||

rāmalakṣmaṇayōrēva
sarvadēhabhidaḥ śarān |
bhṛśamāvēśayāmāsa
rāvaṇiḥ samitiñjayaḥ || 6.45.7 ||

nirantaraśarīrau tu
tāvubhau rāmalakṣmaṇau |
kruddhēnēndrajitā vīrau
pannagaiḥ śaratāṃ gataiḥ || 6.45.8 ||

tayōḥ kṣatajamārgēṇa
susrāva rudhiraṃ bahu |
tāvubhau ca prakāśētē
puṣpitāviva kiṃśukau || 6.45.9 ||

tataḥ paryantaraktākṣō
bhinnāñjanacayōpamaḥ |

rāvaṇirbhrātarau vākya -

mantardhānagatō'bravīt || 6.45.10 ||

yudhyamānamanālakṣyaṃ

śakrō'pi tridaśēśvaraḥ |

draṣṭumāsādituṃ vāpi

na śaktaḥ kiṃ punaryuvām || 6.45.11 ||

prāpitāviṣujālēna

rāghavau kaṅkapatrinā |

ēṣa rōṣaparītātmā

nayāmi yamasādanam || 6.45.12 ||

ēvamuktvā tu dharmajñau

bhrātarau rāmalakṣmaṇau |

nirbibhēda śitairbāṇaiḥ

prajaharṣa nanāda ca || 6.45.13 ||

bhinnāñjanacayaśyāmō

visphārya vipulaṃ dhanuḥ |

bhūya ēva śarān ghōrān

visasarja mahāmṛdhē || 6.45.14 ||

tatō marmasu marmajñō

majjayan niśitāñśarān |

rāmalakṣmaṇayōrvīrō

nanāda ca muhurmuḥuḥ || 6.45.15 ||

baddhau tu śarabandhēna

tāvubhau raṇamūrdhani |

nimēṣāntaramātrēṇa

na śēkaturavēkṣitum || 6.45.16 ||

tatō vibhinnasarvāṅgau

śaraśalyācitau kṛtau |

dhvajāviva mahēndrasya

rajjumuktau prakampitau || 6.45.17 ||

tau sampracalitau vīrau

marmabhēdēna karśitau |

nipētaturmahēṣvāsau

jagatyāṃ jagatīpatī || 6.45.18 ||

tau vīraśayanē vīrau

śayānau rudhirōkṣitau |

śaravēṣṭitasarvāṅgā -

vārtau paramapīḍitau || 6.45.19 ||

nahyavidhmaṃ tayōrgātrē

babhūvāṅgulamantaram |

nānirviṇṇaṃ na cādhvasta -

mākarāgrādajihmagaiḥ || 6.45.20 ||

tau tu krūrēṇa nihatau

rakṣasā kāmarūpiṇā |

aśṛksusruvatustīvraṃ

jalaṃ prasravaṇāviva || 6.45.21 ||

papāta prathamam rāmō

viddhō marmasu mārgaṇaiḥ |

krōdhādindrajitā yēna

purā śakrō vinirjitaḥ || 6.45.22 ||

rukmapuṅkhaiḥ prasannāgrai

rajōgatibhirāśugaiḥ |

nārācairardhanārācai -

rbhallairaṅjalikairapi |

vivyādha vatsadantaiśca

siṃhadamaṣṭraiḥ kṣuraistathā || 6.45.23 ||

sa vīraśayanē śīśyē -

’vijyamāvidhya kārmukam |

bhinnamuṣṭiparīṇāhaṃ

trinataṃ rukmabhūṣitam || 6.45.24 ||

bāṇapātāntarē rāmaṃ

patitaṃ puruṣarṣabham |

sa tatra lakṣmaṇō dṛṣṭvā

nirāśō jīvitē’bhavat || 6.45.25 ||

rāmaṃ kamalapatrākṣaṃ

śaraṇyaṃ raṇatōṣiṇam |

śuśōca bhrātaraṃ dṛṣṭvā

patitaṃ dharaṇītalē || 6.45.26 ||

harayaścāpi taṃ dṛṣṭvā

santāpaṃ paramaṃ gatāḥ |

śōkārtāścukruśurghōra -

maśrupūritalōcanāḥ || 6.45.27 ||

baddhau tu tau vīraśayē śayānau

tē vānarāḥ samparivārya tasthuḥ |

samāgatā vāyusutapramukhyā

viśādamārtāḥ paramaṃ ca jagmuḥ || 6.45.28 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

yuddhakāṇḍē pañcācatvāriṃśaḥ sargaḥ ||